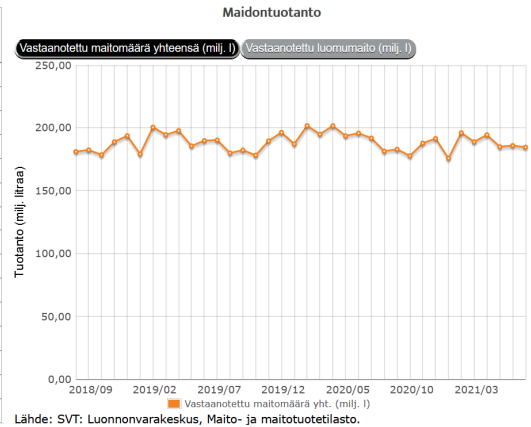

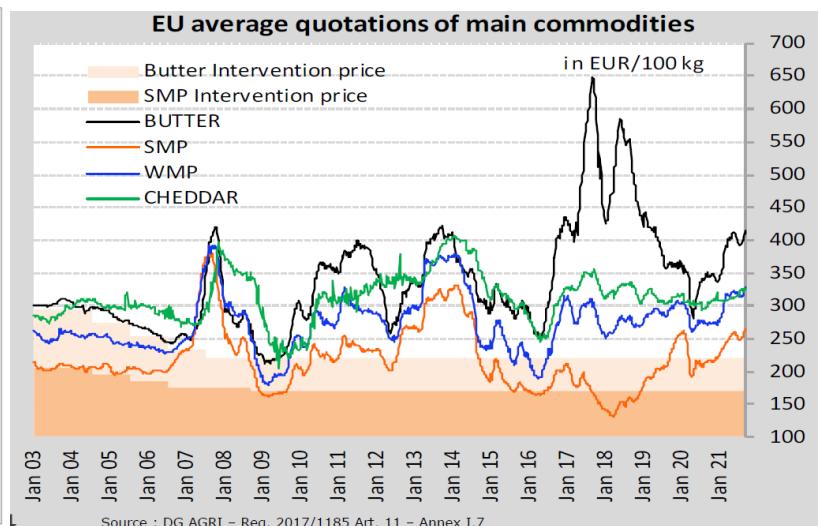
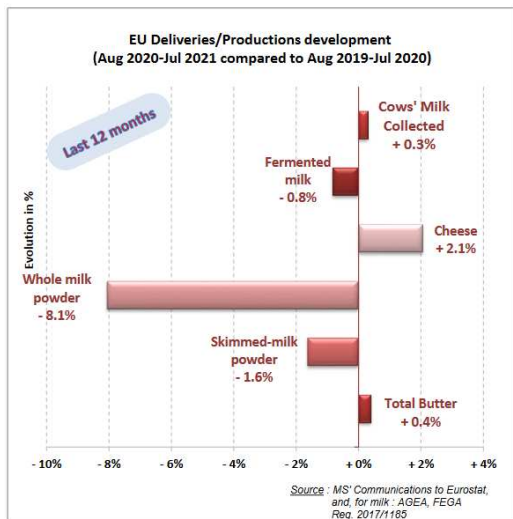
Kulutuskysyntä niin maailmalla kuin Suomessakin on nestemaidoissa yhä aleneva. Suomessa alenema on vuositasolla edelleen 5 % (2014>2020 -152 ML), eli viikon kulutusalenema vastaa keskimääräisen maitotilan koko vuosituotantoa! Luken tilastojen mukaan nestemaidon maitotuotteiden valmistus on alentunut 1 % tammi-elokuussa 2021 edellisvuoteen verrattuna. Alenema on ollut vastaavasti juustojen puolella 4 % ja voissa 6 %. Tämä ei ole ongelma tuotannon tasapainon kannalta, koska maidontuotanto on alentunut keskimäärin 4 % alkuvuonna.

	MAIDOT YHTEENSÄ (l)	PIIMÄT (l)	KERMAT YHTEENSÄ (l 5)	HAPATETUT KERMAVALMISTEET (kg 2)	VIILIT (kg)	JOGURTIT (kg)	VANUKKAAT (kg)	MUUT TUORETUOTTEET (kg 3)	VOI (kg)	JUUSTOT YHTEENSÄ (kg)
2006	709 954 009	70 103 809	41 701 241	..	21 642 311	109 224 580	..	..	50 246 299	100 079 518
2007	713 039 920	68 519 071	32 234 786	11 888 601	20 628 036	114 135 432	5 218 014	6 307 449	48 282 666	99 738 251
2008	715 597 669	66 988 468	32 645 931	12 811 178	19 778 899	114 832 688	4 871 341	5 725 596	46 618 213	105 341 014
2009	711 731 287	64 809 211	33 788 666	13 147 075	19 360 005	116 599 675	4 195 059	5 415 187	48 466 074	103 092 263
2010	709 081 895	64 406 257	35 306 949	13 703 340	19 783 594	117 064 141	4 227 452	5 661 787	46 473 182	106 808 017
2011	704 889 575	62 175 981	38 524 256	15 238 417	19 853 793	122 916 069	4 087 621	6 513 115	41 707 817	108 897 048
2012	713 952 407	62 143 404	41 978 969	16 072 514	18 808 944	123 479 938	3 648 604	8 350 352	41 440 641	102 236 297
2013	713 542 538	59 482 761	42 654 674	16 311 788	18 416 288	123 018 445	3 139 129	10 721 538	44 005 851	102 295 214
2014	706 564 357	57 969 671	42 211 129	15 239 950	17 648 208	118 683 104	2 965 755	12 536 395	48 657 310	99 126 019
2015	677 691 245	53 759 721	40 848 374	12 358 497	16 417 795	112 787 714	2 794 978	14 972 853	54 654 514	88 355 614
2016	653 069 646	51 211 898	42 941 933	12 498 525	16 691 617	106 942 156	837 480	15 654 960	55 540 374	83 767 430
2017	623 075 522	48 449 395	45 612 605	12 862 285	15 691 550	106 193 263	536 833	16 586 763	52 560 343	85 987 825
2018	600 578 821	46 537 044	46 187 252	13 048 279	14 887 916	106 964 461	2 262 116	20 479 486	50 242 885	87 186 879
2019	573 329 879	44 189 788	45 504 457	13 120 369	13 800 461	107 006 090	4 618 980	21 389 010	51 324 958	83 602 067
2020	554 578 830	43 410 480	43 187 775	13 486 831	13 174 353	110 349 557	..	38 592 991	52 891 406	85 692 920

Tuotanto oli korkeimmillaan alkuvuodesta 2020 ja se lisääntyi edellisvuodesta 31 ML. Tuotannon kasvu on nyt taittunut, mutta tuotannon alenema ei ole vielä merkitsevä. Alentumista selittää osittain Valion käyttöönottama sopimus-tuotantomalli, mutta myös viime ja tämän vuoden kotoisten rehujen laadun negatiivinen vaikutus tuotantoon. Todennäköisesti myös vuoden 2021 kotoisen viljasadan määrä tulee vaikuttamaan samaan suuntaan.

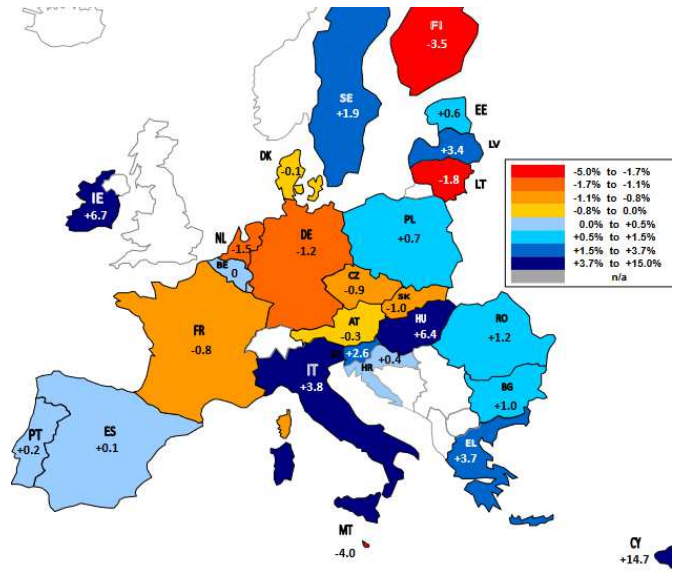
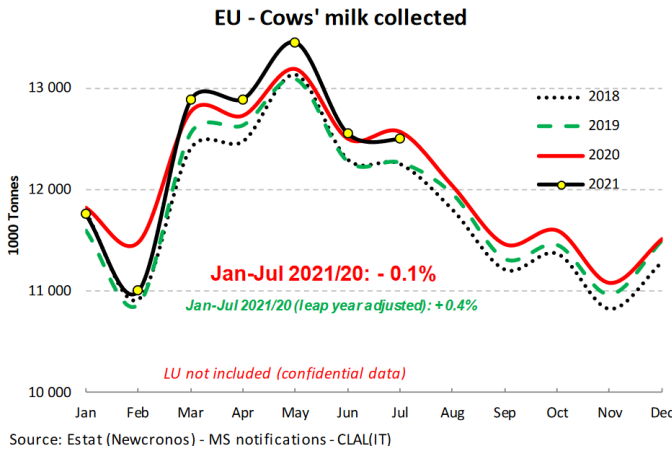
Kuitenkin on syytä muistaa, että kapasiteetti on lisääntynyt tällä rakennetukikaudella 80 ML investointivuotta kohti samalla kun luopujia on ollut ja on tulevaisuudessakin noin 30 ML vuodessa. Riski maidon tuotantomäärän kasvusta, kunnes investoinnit ovat täyskäytössä, on siten olemassa vielä kolme – viisi vuotta (nettona 130–150 ML, jopa tasolle 2,4 MrdL).

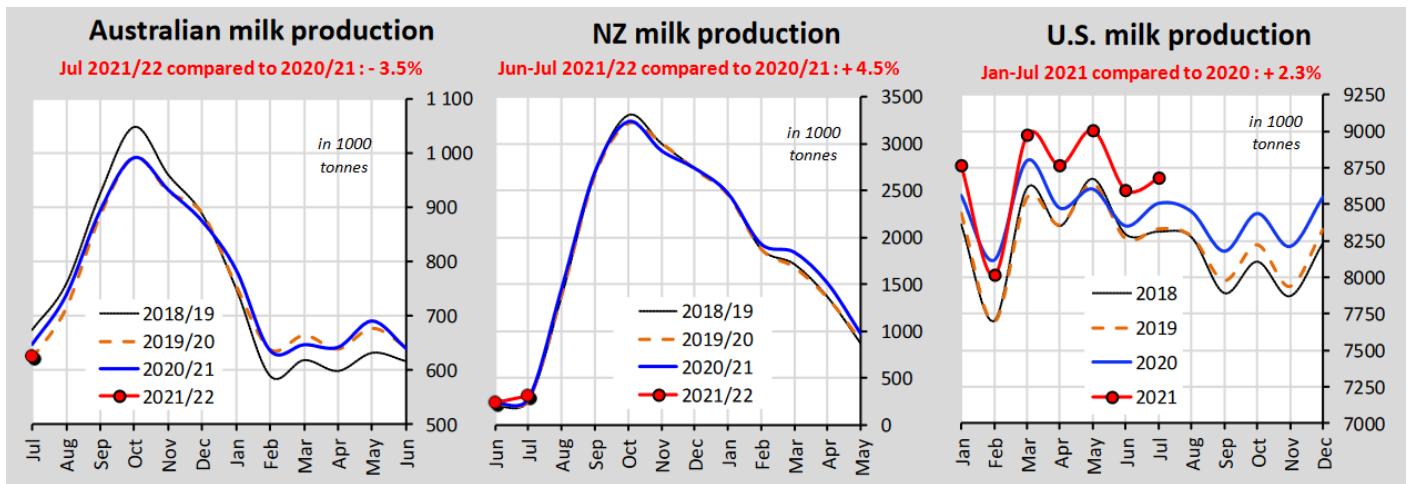
EU-tasolla tuotanto on kasvanut 8/20 – 7/21 aikana, sillä tilastot osoittavat 0,3 % kasvua, kun samaan aikaan maitotuotteiden valmistuksen muutos vaihtelee juuston valmistuksen 2,1 % kasvusta koko maitojauheen 8,1 % alenemaan.

Maidontuotannon kasvu 2021 alkupuolella on heinäkuun loppuun mennessä 0,4 %, eli kasvuvauhti on tasoittunut edellisvuoden tasosta. EU tasolla kasvu keskittyy (1–7 %/v) etenkin Itä-Eurooppaan sekä Irlantiin, Italiaan ja Kreikkaan.

2021 aikana voin osalta vienti on heikentynyt 20 %, etenkin vienti USA:han on alentunut 8 %, koska hintataso on noussut puolella pohjahinnoista. Voin ja maitojauheen hintaeron on nyt kasvanut tasolle 150 e/100 kg, eli maitojauheen hintakin on noussut, mikä on johtanut viennin alentumiseen (SMP -4 % & WMP -11 %). Juustojen osalta viennin kasvu oli 6 %, kasvun tullessa Sveitsistä ja USasta.

Maidontuotannon määrä on siten EU:ssa uudessa ennätysissä, sillä jälleen EU:ssa tuotetaan enemmän maitoa kuin koskaan ennen. Maidon ajankohtaan nähden poikkeuksellinen kevään hinnannousu (1 snt 1/21>8/21) on tukenut tuotannon lisäämistä tällä hetkellä erityisesti Itä-Euroopassa, Irlannissa, Italiassa ja Kreikassa. Myös USA ja Uusi Seelanti tuottavat maitoa enemmän kuin ennen. Tulevalla kaudella Australiassa tuotanto kasvaa vain niukasti tuotoksen kasvun takia, kun taas Uudessa Seelannissa lehmämäärän kasvusta johtuen ja USAssa molemmista syistä johtuen.

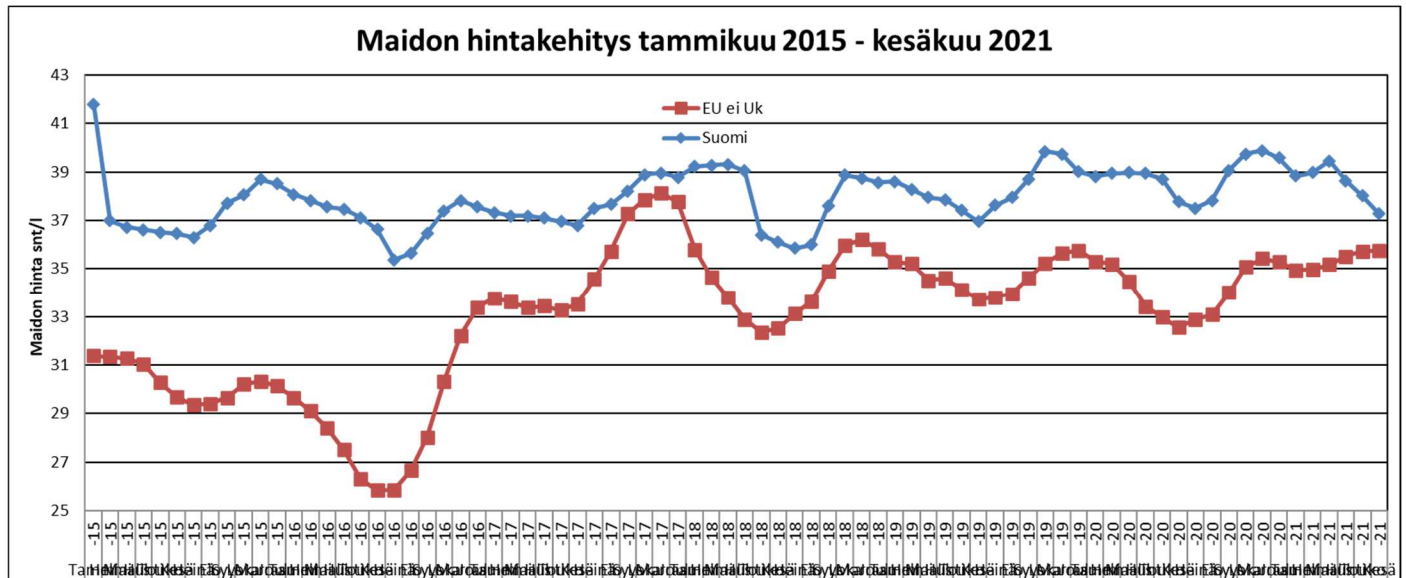

Rabobankin mukaan globaalein maitotuotteiden kysyntään vaikuttava tekijä on Kiina. Tarjonta ylittää kysynnän tulevaisuudessa, koska niin Kiinan oman tuotannon (+6 %) kasvu, varastojen täyttymisen ja kysynnän kasvun alenema (9>3%), tulevat vaikuttamaan Kiinan kysyntää rajoittavasti loppuvuodesta 2021. Globaalien markkinoiden arvioidaan kuitenkin hoitavan kysynnän aleneman aluksi, mutta ylitarjontapaine iskee vuoden 2022 aikana kaikkien pääviejämaiden tuottajahintatasolle asti, elleivät muut tuojamaat kompensoi Kiinan ostojen vähenemää (arviolta 20 %).

Rabobank arvioikin, että syksyn hinnan nousu GDT huutokaupassa muodostuu piikiksi, josta hinnanlasku alkaa. Muita maitomarkkinoihin vaikuttavia tekijöitä ovat valtioiden koronatuukien vähentyminen, pohjoisen pallonpuoliskon reuhintojen ja muiden kustannusten kasvun vaikutus tuotannon määrään ja inflaatio. Rabobankin ennuste on siten niin

edellä mainituista syistä kuin sekä ennustetusta pääviejämäiden maidontuotannon kasvusta (2,7 MrdL -21 vs 4,5 MrdL -20) johtuen mollisävytteinen pääviejämäille (Delta Blues).

Vuoden vaihteen jälkeen maidon hinta on keväälle poikkeuksellisesti noussut Euroopan markkinoilla 35 sentistä 36 senttiin, kun se on Suomessa EU tilaston mukaan alentunut pari senttiä. Kuten olemme todenneet, uusi normaali on se, että Suomen hintataso seuraa EU:n hintatasoa noin 4 sentin päässä. Tällä hetkellä maidon tuottajahintojen ero on asettunut lähelle sitä. Eli kaukana takana ovat ajat, jolloin Suomen maidon hinnan etumatka oli 8 senttiä.

Kilpailu Suomen markkinoilla on edelleen kiristynyt, koska EU:n sisämarkkinoilla on saatavissa niin edullisia juustoja kuin muitakin meijerituotteita. Tämän takia kotimarkkinoidenkin menekki ja hintataso eivät ole kasvavia. Vaikuttavia tekijöinä ovat edelleen kuluttajien ostovoiman heikko kehittyminen ja kulutustottumusten muutos sekä kaupan kova neuvotteluvoima. Meijerien tulokset vuodelta 2020 samoin kuin toimintakertomusten arviot kertovat, että markkinat ovat kireät. Meijerien mukaan perusmaitojen kulutus alenee edelleen. Fazer onkin lopettanut omien perusmaitojen valmistuksen kesällä 2020, niiden kysynnän hiipumiseen vedoten. Edelleenkin juustojen kotimaisuusaste on alle 50 % ja Suomeen tuoduista maitotuotteista yli 90 % on juustoa (>60 Mkg).

	Arla Suomi			Hämeenlinnan OSM			Valio			Arla Foods		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Liikevaihto Me	327	335	323	63,92	61,92	63,70	1 734	1 787	1 808	10 425	10 527	10 644
Liiketulos, Me	44,4	3,2	4,2	0,459	0,043	0,357	-25,6	50,6	53,5	342	347	386
Liiketulos-%	14 %	1 %	1 %	0,7 %	0,1 %	1 %	-1,5 %	2,8 %	3 %	3,3 %	3,3 %	3,6 %
Nettovoitto, Me	41,67	4,37	4,62	0,337	0,013	0,293	-25,1	32,6	37,2	290	311	345
Nettovoitto-%	12,7 %	1,3 %	1,4 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	-1 %	2 %	2,1 %	3 %	3 %	3 %
Hankinta, Ml	220	220	217	108	102	104	1 821	1 792	1 807	13 903	13 705	13 746
LV euroa/litra	1,49	1,52	1,49	0,59	0,61	0,61	0,95	1,00	1,00	0,75	0,77	0,77
Varat	125	129	124	17	18	18	1 150	1 122	1 171	6 635	7 106	7 331
Velat	47	47	47	9	9	8	640	586	584	2 422	2 308	2 396
Oma pääoma	78	83	77	8	8	10	510	536	587	4 213	4 798	4 935
Oma pääoma, %	62 %	64 %	62 %	47 %	46 %	54 %	44 %	48 %	50 %	63 %	68 %	67 %

Kuten taulukosta huomataan, Valion kyky tuottaa hankintalitraa kohti liikevaihtoa on ylivoimainen. Arla Suomen Valiota suurempi liikevaihtotuotto selittyy sillä, että Arla Suomi välittää Arla Foodsin tuotteita, jolloin myös ruotsalaisesta ja tanskalaisesta maidosta tehtyjen tuotteiden liikevaihto tulee kotimaassa kerätyn maidon hyväksi. Tämä summa on Arlan tilinpäätöksen mukaan n. 99 MEUR, eli kun se otetaan huomioon, liikevaihtotasoksi jää n. 1 e/l, kun kivimaidon hankintamäärää ei oteta huomioon (Hämeenlinnan hankinnasta kivimaitoa on 53 ML eli 51 %).

Voidaan kuitenkin sanoa, että vertailun kohteena olevat kotimaan meijerit eivät ole pystyneet tuottamaan riittävää tulosta, jolla oma pääoma kasvaisi inflaation verran. Arla Foodsin lisäksi tähän on päässyt nyt vain Valio. Valion tuloksesta (37 MEUR) ei kuitenkaan voi osinkoja esitettyä 5 MEUR enempää jakaa, koska vakavaraisuutta pitää edel-

leen parantaa. Maksuvalmius vaatii lisäksi kassavarojen kasvattamista ja nyt kassa kasvoi 84 MEUR vuonna 2020 tasolle 193 MEUR.

Ennustemme tulevaisuuden maidon hinnasta Suomessa

Maitojalosteiden markkinahinnat tulevat jatkossakin vaihtelevaan. Arvioimme että Suomessa maidon tuottajahinta nousee hieman, pääosin jälkilitien muodossa, kuten myös PTT ennustaa, koska oletamme maidontuotannon lähtevän laskuun, kunhan Valion sopimusjärjestelmä alkaa vaikuttamaan ja maidontuotannosta luopuvien tilojen osuus pysyy korkeana (+10 %) kustannusten nousun takia. Toki nyt toteutuneet ja tulevat tuotantokustannusten ja maidon hintakehitykset vaikuttavat selvästi niin tuotannon kasvatushaluihin kuin lopettamistahtiin.

Kotimaan hintatason alentumista puoltavat maidon globaalista ylituotannosta, kulutusta alentavista kulutustottumusten muutoksista sekä taantumasta että koronasta. Valion kivimaidon määrä alenee vuoteen 2021 mennessä 185 miljoonasta litrasta 100 miljoonaan litraan ja kaupan ryhmittymät eivät voi ostaa kivimaitoa ollenkaan vuodesta 2020 alkaen. Nämä kilpailuviraston päätökset tukevat kotimaan hintatasoa. Mikäli meijeriteollisuus pystyy ottamaan markkinaosuutta omille merkeilleen, hintatason nousu voisi parantua. Nyt kannattaisi olla investoimatta sektorille, jolla on aleneva kysyntä, sillä investoinnit eivät nyt todellakaan auta hintatason säilyttämistä vaan päinvastoin.

Hintojen nousua hidastavat tekijät ovat siis kasvava tuotanto, kulutuskysynnän muutos ja heikkous, korona sekä taantuma, ellei mitään radikaalia muutosta markkinoilla ja tuotannossa saada aikaiseksi. Tämän maidon ylituotantokriisin syitä ovat sokea markkinauskko, tuotantokiintiöiden purkaminen ja (yhä) katteettomat vientilupaukset siitä, että Euroopan maidon tuotantokustannuskyky on vientihintatasolla. Suomalaisesta maidontuotannosta puhumattakaan, mikä näkyy erityisesti Suomen tiukassa maitomarkkinatilanteessa. Toki Valion käyttöön ottamalla uudella hinnoittelumallilla vienti B- ja C-hinnan maidolla tulee kannattavammaksi, mutta ei tuottajalle. Inflaation mukaan tulo lisää hinnan nousun todennäköisyyttä, mutta näillä muutostahdeilla hinnan nousut jäävät korkeintaan puoleen kustannusten muutoksesta.

Mitä suurempi omavaraisuusaste maidontuotannolla Suomessa on, sitä parempi vientihintakilpailukyky suomalaisella tuotannolla täytyy olla. Tuotannon alentuminen tukisi nykyistä maidon hintatasoa vientitarpeen vähentyessä. Vasta kun maidon vuosituotanto alenee 2,1 Mrd litran tasolle, hintataso ylittää reilusti 40 snt/l, jonka yläpuolella hinnat sitten vaihtelevat kysynnästä ja tarjonnasta riippuen. Joko toimiala voisi ottaa harkintaan tuotantokapasiteetin poisoston markkinoilta maidon hinnan tukemiseksi?

Alla on ennustetaulukko, joka on inflatoimaton. Mahdollisesti pitkittyvä koronanpandemia ja taloustaantuma luovat lisää epävarmuutta ennusteeseen. Mutta mikrobimaito onkin sitten musta joutsen!

Todennäköisyydet maidon eri keskihintatasoille eri vuosina ja niiden perusteet:

vuosi\maidonhinta	38 snt/l	35 snt/l	32 snt/l
2017 / 2018–2021	60 % / 10 %	30 % / 50 %	10 % / 40 %
2017: 38,31 snt/l 2018: 38,45 snt/l 2019: 38,61 snt/l 2020: 39,09 snt/l	Kiina ja Venäjä tuo, EU:n ja Suomen tuotanto laskussa.	Kiina tuo ja Venäjä ei tuo, EU:n ja Suomen tuotanto nousee.	
vuosi\maidonhinta	44 snt/l	41 snt/l	38 snt/l
2022 ka 40,4 snt/l	10 %	60 %	30 %
Ennusteen vaatimukset	Kiina ja Venäjä tuo, EU:n ja Suomen tuotanto alenee.	Kiina tuo ja Venäjä ei tuo, tuotanto EU:ssa kasvaa ja Suomessa alenee.	Kiina ja Venäjä eivät tuo, tuotanto EU:ssa kasvaa ja Suomessa ennallaan.
2023> ka 41,1 snt/l	25 %	55 %	20 %
Ennusteen vaatimukset	Kiina ja Venäjä tuo, tuotanto EU:ssa ja Suomessa laskee & inflaatio on n. 2 %.	Kiina tuo ja Venäjä ei tuo, tuotanto EU:ssa kasvaa ja Suomessa laskee & inflaatio on alle 1 %.	Kiina ja Venäjä eivät tuo, tuotanto EU:ssa nousee ja Suomessa ennallaan.

Kuvioiden lähteet: Alma Talent, Arla Foods ja Suomi, Asiakastieto, Eu Milk Market Observatory, Luke, Valio, PTT